

Henkivakuutusmyynti piristyi edellisestä vuodesta

Q2/2021 SCR-suhde 196,3 %				
Oma varallisuus (SCR) 7,8 mrd. euroa	Maksutulo 4,0 mrd. euroa			
SCR (vakavaraisuuspääoma-vaatimus) 4,0 mrd. euroa	Sijoitussidonnaisten osuus maksutulosta 88,8 %	Sijoitukset 20,9 mrd. euroa, muu kuin sijoitussidonnainen Tuotto 2,4 %		
	Uusien vakuutus-sopimusten osuus maksutulosta 38,9 %	Sii. luokka:	Korot	Osakkeet
		Osuus:	71,5 %	19,4 %
		Tuotto:	-0,8 %	14,3 %
			Kiinteistöt	Muut
			7,4 %	1,8 %
			3,2 %	10,2 %

Lähde: Finanssivalvonta

Sisällys

Henkivakuutusmyynti piristyi edellisestä vuodesta	1
Vakavaraisuus kehittyi vuoden ensimmäisellä puoliskolla hyvin	2
Kapitalisaatiosopimusten vahva alkuvuosi nosti maksutuloa	4
Vahvat osaketuotot kasvattivat sijoitusten kokonaistuottoa	5
Sijoitusjakaumassa ei suuria muutoksia	6

Kirjoittaja

Mikael Lukjanov, finanssianalytikko

Henkivakuutusmyynti piristyi edellisestä vuodesta

Henkivakuutuksen maksutulo kehittyi vahvasti vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla. Erityisesti sijoitusvakuutuksissa kasvu oli merkittävää. Sekä uusmyynti että vanhojen vakuutusten maksutulo kasvoivat talouden elpyessä ja säästämisinnon kasvaessa. Sen sijaan työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen maksutulon lasku kertoo yleisesti heikommasta työllisyystilanteesta vertailuajanjaksolla.

Henkivakuutusyhtiöiden vakavaraisuus vahvistui jälleen vuoden 2020 lopusta. Sektorin vakavaraisuus on ollut hyvällä tasolla koko ajan, eikä suurempia pudotuksia ole nähty yksittäisiä yhtiöitä lukuun ottamatta. Kaikki kotimaiset henkivakuutusyhtiöt täyttävät vakavaraisuusvaatimukset selvästi.

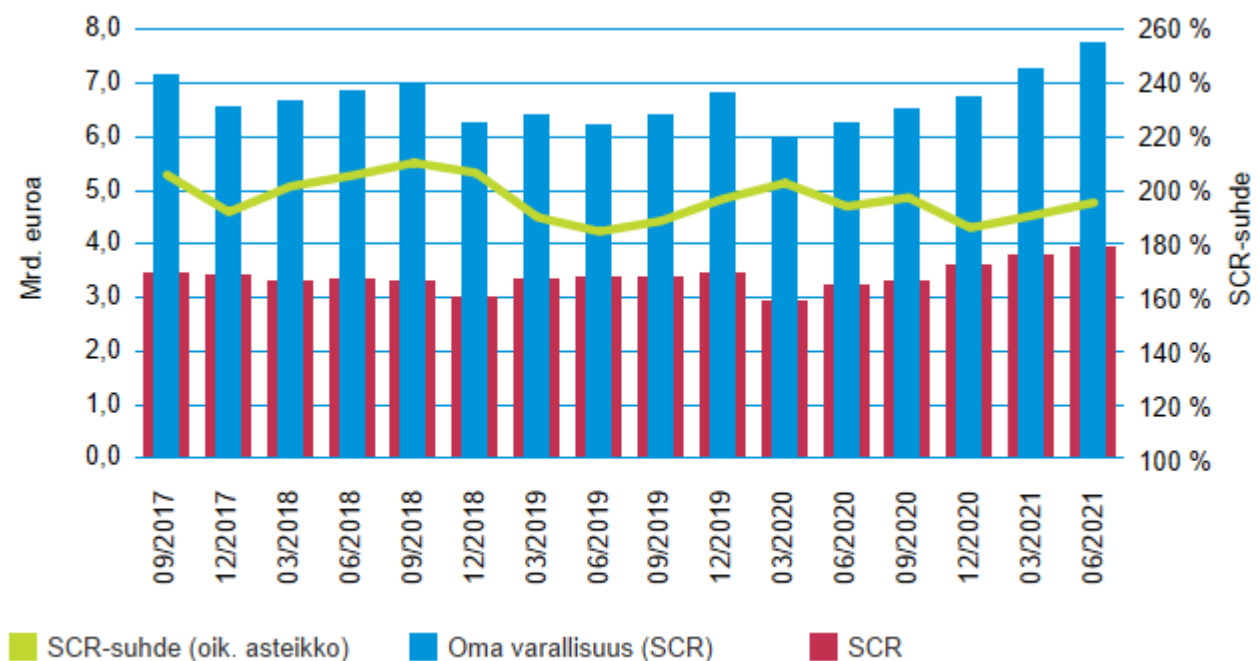
Henkivakuutusyhtiöiden yhteenlaskettu liikevoitto (ennen lisäetuja, satunnaisia eriä, tilinpäätössiirtoja ja veroja) vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla oli 646,3 milj. euroa ja yli kaksinkertaistui vuoden takaisesta. Liikevoitto oli kaikilla yhtiöillä positiivinen.

Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen EIOPA toteuttaa vuoden 2021 aikana stressitestejä eurooppalaisille vakuutusyhtiöille. Teemana on pitkittynyt koronapandemia ja korkojen säilyminen erittäin matalalla tasolla pitkälle tulevaisuuteen. Pääomien riittävyden lisäksi testissä seurataan tarkasti likviditeetin kehittymistä. Samalla arvioidaan vakuutusyhtiöiden kriisin mahdollisia seurannaisvaikutuksia muualle talouteen. Stressitestit tehdään yhteistyössä ESRB:n (European Systemic Risk Board, Euroopan järjestelmäriskikomitea) kanssa. Tulokset julkaistaan joulukuussa 2021.

Vakavaraisuus kehittyi vuoden ensimmäisellä puoliskolla hyvin

Henkivakuutussektorin vakavaraisuussuhde oli vuoden 2021 kesäkuun lopussa 196,3 %, ja se kasvoi yli 9 prosenttiyksikköä edellisen vuoden lopusta. Sekä SCR-oma varallisuus että vakavaraisuuspääoma kasvoivat korkeimmalle tasolle Solvenssi II:n aikana. SCR-oma varallisuus oli 7,8 mrd. euroa, kun se oli vuoden 2020 lopussa 6,7 mrd. euroa. Vakavaraisuuspääomavaatimus nousi 3,6 mrd. eurosta 4,0 mrd. euroon. Sijoitusten arvonnousu ja samanaikainen korkotason nousu vaikuttivat suotuisasti henkivakuutusyhtiöiden vakavaraisuuteen, vaikka etenkin osakkeiden hinnannousu kasvatti niiden osuutta sijoitusallokaatiosta ja siten nosti vakavaraisuuspääomavaatimusta. Korkojen muutos supisti vastuovelkaa, jolloin Solvenssi II -taseen varojen ja velkojen erotus kasvoi. Tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvät odotettavissa olevat voitot (EPIPF) laskivat 3,1 % vuoden 2020 lopusta.

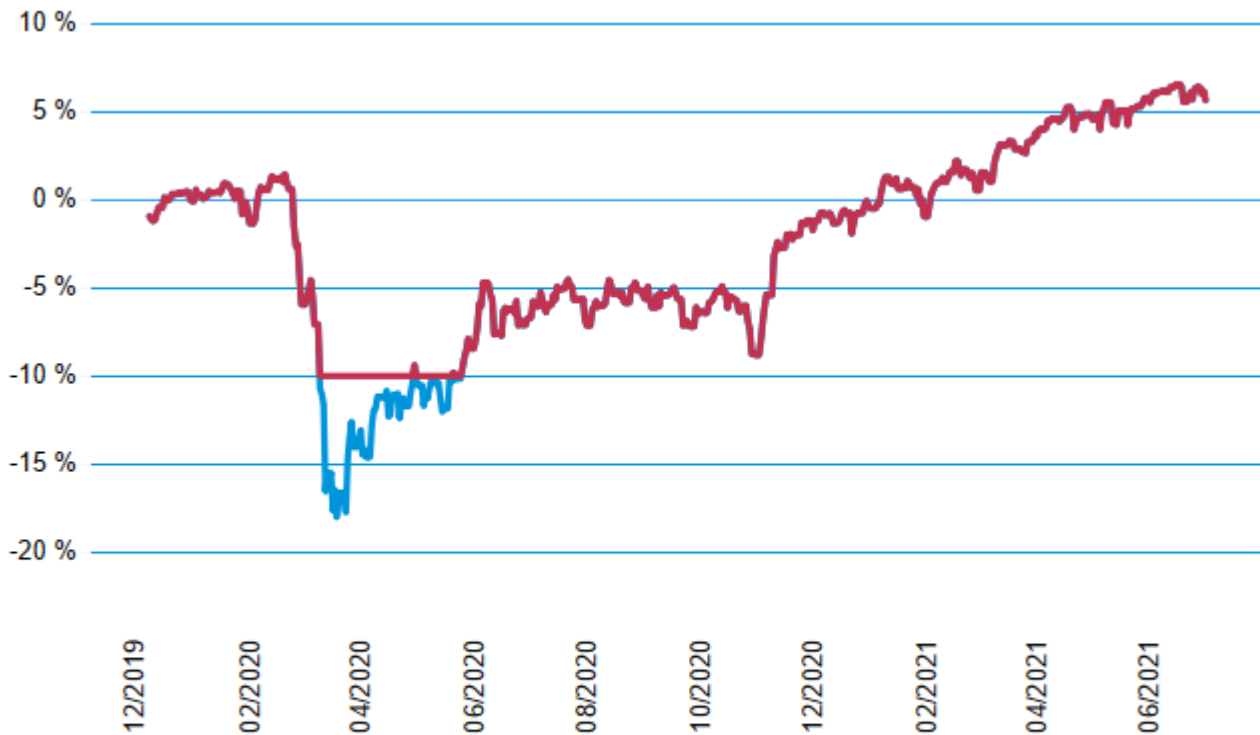
Kuvio 1. Henkivakuutusyhtiöiden vakavaraisuus

Lähde: Finanssivalvonta

Koronapandemian aiheuttaman markkinakriisin aikana osakeriskin symmetrisellä mukautustekijällä oli suuri vaikutus siihen, että henkivakuutussektorin vakavaraisuus säilyi vakaana. Symmetrinen mukautus vaimentaa rajujen osakekurssimuutosten vaikutusta vakavaraisuuspääomavaatimukseen, jolloin henkivakuutusyhtiöiden ei tarvitse tehdä äkillisiä toimenpiteitä hallitakseen vakavaraisuustilannetta. Mukautustekijän enimmäismäärä on kuitenkin 10 prosenttiyksikköä molempiin suuntiin, jotta se ei vääristäisi todellista vakavaraisuustilannetta liiallisesti. Vuoden 2020 keväällä osakekurssit putosivat niin paljon, että 10 % ei enää riittänyt kattamaan koko pudotusta, mutta se lievensi sitä. Koko osakemarkkinan kannalta symmetrinen mukautustekijä toimii makrovakaussäilyneenä henkivakuutusyhtiöiden ollessa merkittäviä institutionaalisia sijoittajia.

Kuvio 2. Osakeriskin symmetrisen mukautustekijän muutokset 2020–2021

Lähde: Finanssivalvonta

Vaikka henkivakuutussektorin vakavaraisuus on säilynyt melko vakaana jo pitkän aikaa, eivät henkivakuutusyhtiöt ole immuuneja markkinariskeille. On useita mekanismeja, jotka voisivat heikentää vakavaraisuusasemaa nopeastikin. Näistä merkittävimpiä ovat korkotason tai osakkeiden hintojen äkilliset rajut muutokset. Laajamittaiset sijoitussidonnaisten vakuutusten takaisinostot saattaisivat aiheuttaa painetta yhtiöiden likviditeetille.

Henkivakuutusyhtiöiden vakavaraisuuslaskennan ohjeistusta tultaneen tarkistamaan EU-tasolla ensi vuoden aikana, mm. koskien vastuuvelan sopimusrajoja. Muutos voi laskea joidenkin suomalaisyhtiöiden vakavaraisuussuhdetta. Yhtiöiden tulee arvioida muutoksen vaikutuksia omaan vakavaraisuuteensa riittävän ajoissa, jolloin ne voivat tarvittaessa varautua muutokseen esimerkiksi rajoittamalla osingonjakoa.

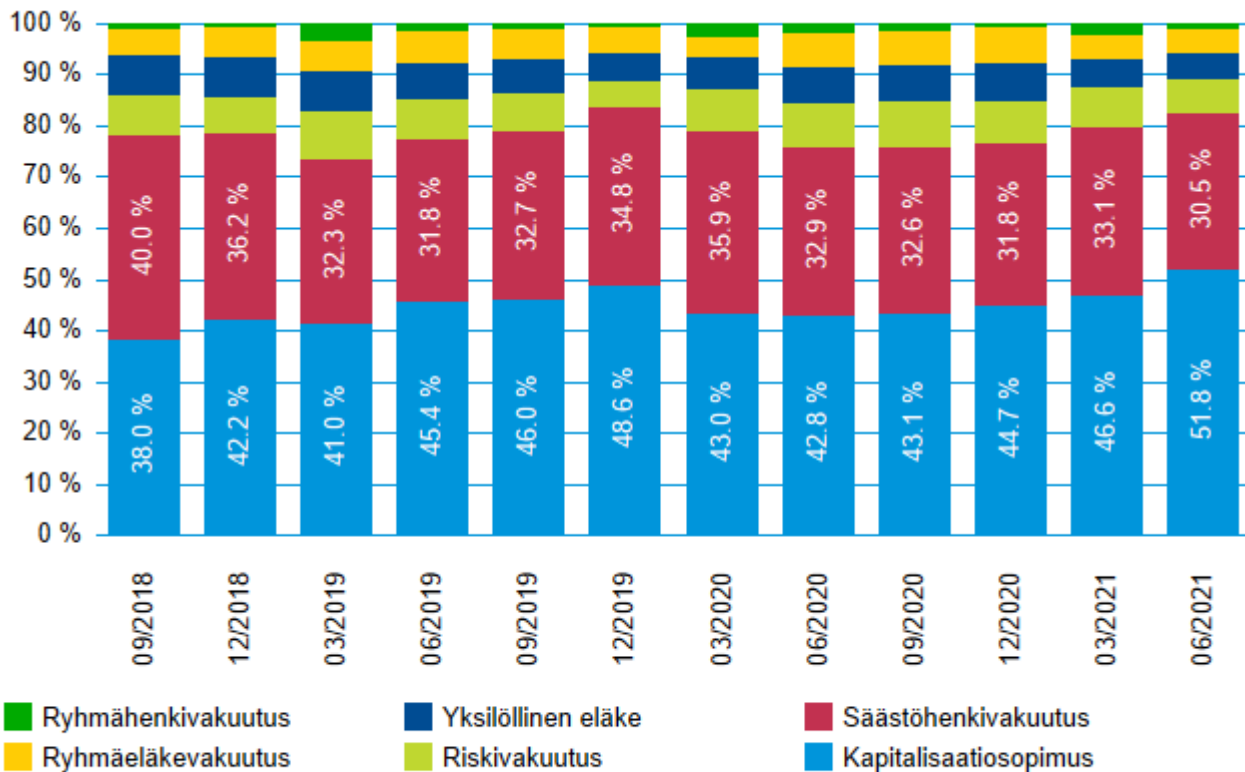
Tämän lisäksi arvioidaan Solvenssi II -direktiiviin tarvittavia muutoksia (ns. Solvency II 2020 Review). EIOPA:n Euroopan komissiolle antaman lausunnon mukaan muun muassa korkoriskiä koskevaa sääntelyä tulisi muuttaa.

Kapitalisaatiosopimusten vahva alkuvuosi nosti maksutuloa

Vuoden 2021 ensimmäisen puoliskon vakuutusmaksutulo kasvoi peräti 35 % vuoden takaisesta ja oli 2,7 mrd. euroa eli korkeimmillaan kuuteen vuoteen. Toimialalla raportointiin kysynnän elpymisestä ja siten myynnin pirstumisesta. Säästäminen ja sijoittaminen lisääntyivät yleisestikin aiemmasta. Uusien vakuutusten osuus koko maksutulosta nousi vuodessa 34,6 prosentista 38,9 prosenttiin. Vuoden 2020 lopussa osuus oli vain 29,8 %, joten tilanne on kohentunut nopeasti.

Kapitalisaatiosopimusten maksutulo kasvoi 63,5 % ja säästöhenkivakuutusten 25,3 % vuoden takaisesta. Kapitalisaatiosopimusten maksutulon kasvua ajoi erityisesti yritysasiakkaiden osuus, joka oli 56,2 % koko maksutulosta ja jopa 64 % uusien vakuutusten maksutulosta. Riski- ja eläkevakuutuksen maksutulo kasvoi 3 prosenttia eli 5,1 milj. euroa. Yhtiöiden välillä oli kuitenkin suuria eroja.

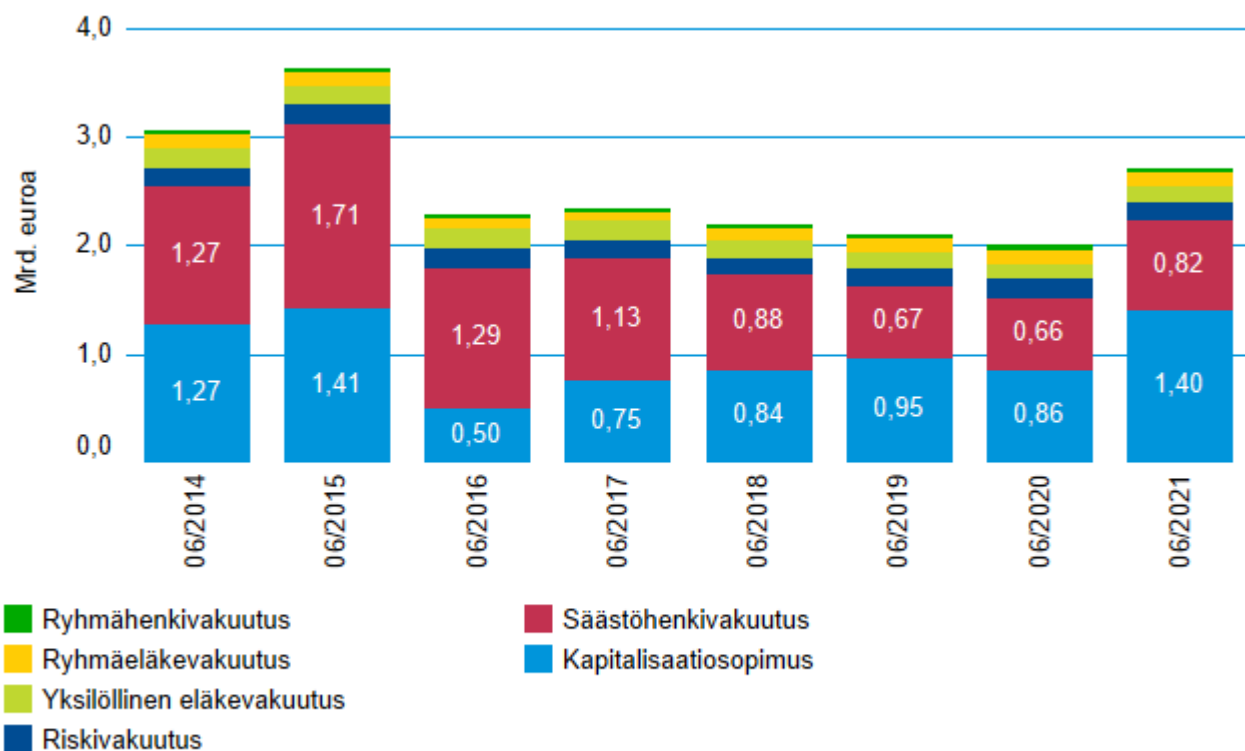
Kuvio 3. Henkivakuutusyhtiöiden maksutulo

Lähde: Finanssivalvonta

Kapitalisaatiosopimusten osuus koko vakuutusmaksutulosta oli yli puolet eli 51,8 %. Säästöhenkivakuutuksen suhteellinen osuus laski, vaikka senkin maksutulo nousi. Yksilöllisen eläkevakuutuksen osuus sekä euromääräinen maksutulo ovat odotetusti laskussa, koska uusia vakuutuksia ei enää myydä. Kaiken kaikkiaan sijoitussidonnaisen maksutulon osuus koko maksutulosta kasvoi 88,8 prosenttiin.

Kuvio 4. Henkivakuutusyhtiöiden maksutulon jakauma

Lähde: Finanssivalvonta

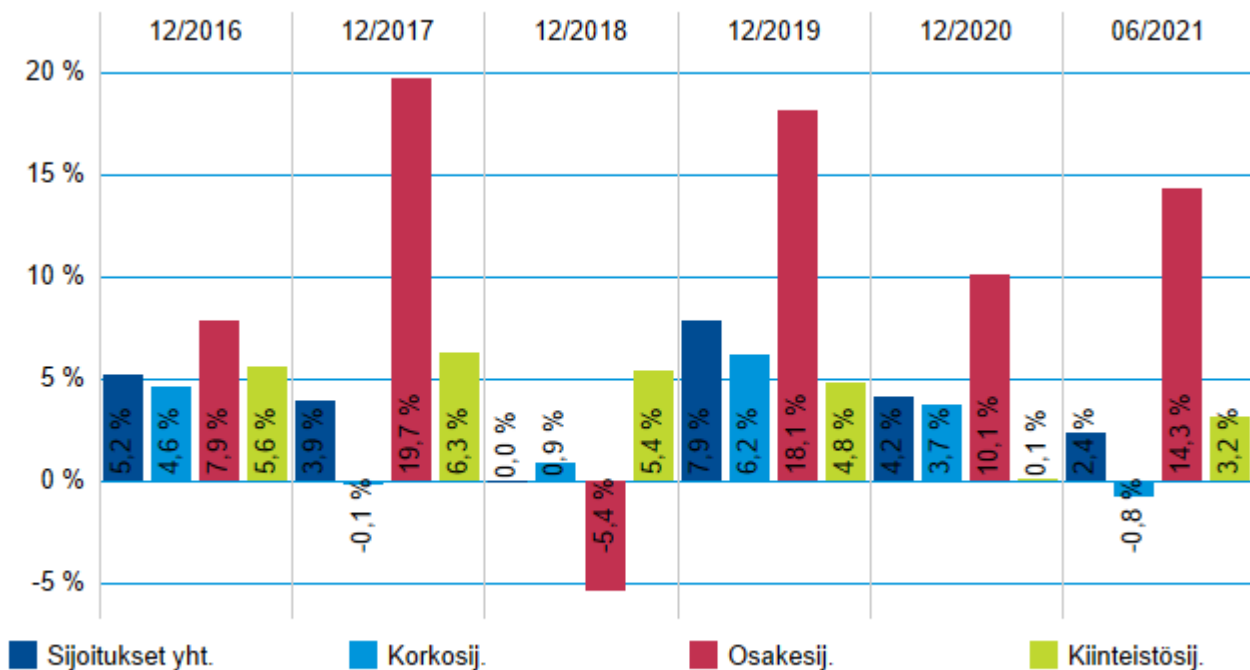
Henkivakuutussektorin maksetut korvaukset laskivat 17,5 %, ja ne olivat 1,9 mrd. euroa vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla. Säästöhenkivakuutusten maksetut korvaukset laskivat 27,6 % ja kapitalisaatiosopimusten maksetut korvaukset 18,8 % vuoden takaisesta. Riskihenkivakuutusten korvaukset laskivat yli 10 %, mikä kertoo koronarajoitusten vaikutuksesta tapaturmien ja onnettomuuksien vähentymiseen. Koronaviruksen aiheuttama kuolleisuus on ollut Suomessa suhteellisesti ottaen pientä, joten sillä ei ole ollut näkyvää vaikutusta henkivakuutuskorvauksiin.

Vahvat osaketuotot kasvattivat sijoitusten kokonaistuottoa

Henkivakuutussektorin sijoitustuotto oli kesäkuun loppuun mennessä 2,4 %. Korkosijoitukset olivat 0,8 % tappiolla, mutta osakesijoitusten korkea 14,3 prosentin tuotto nosti kokonaistuoton selvästi positiiviseksi. Myös kiinteistösijoitukset tuottivat 3,2 % eli keskimääräistä vuosipuolikasta paremmin. Koronapandemian vaikutukset kiinteistösijoitusmarkkinaan ovat jääneet henkivakuutusyhtiöillä vähäiseksi. Korkosijoitusten tappiollisuuteen vaikutti erityisesti korkotason nousu. Osalla henkivakuutusyhtiöistä korkosijoitusten tuotto oli tästä huolimatta yhä positiivinen. Tuottoihin vaikuttavat sijoitusstrategia ja erilaiset

johdannaissuojaukset. Myös vastuuvelan laskennassa käytettävä EIOPAn 10 vuoden riskitön korkokäyrä oli kesäkuun lopussa jälleen nollan yläpuolella.

Kuvio 5. Henkivakuutusyhtiöiden sijoitustuotot

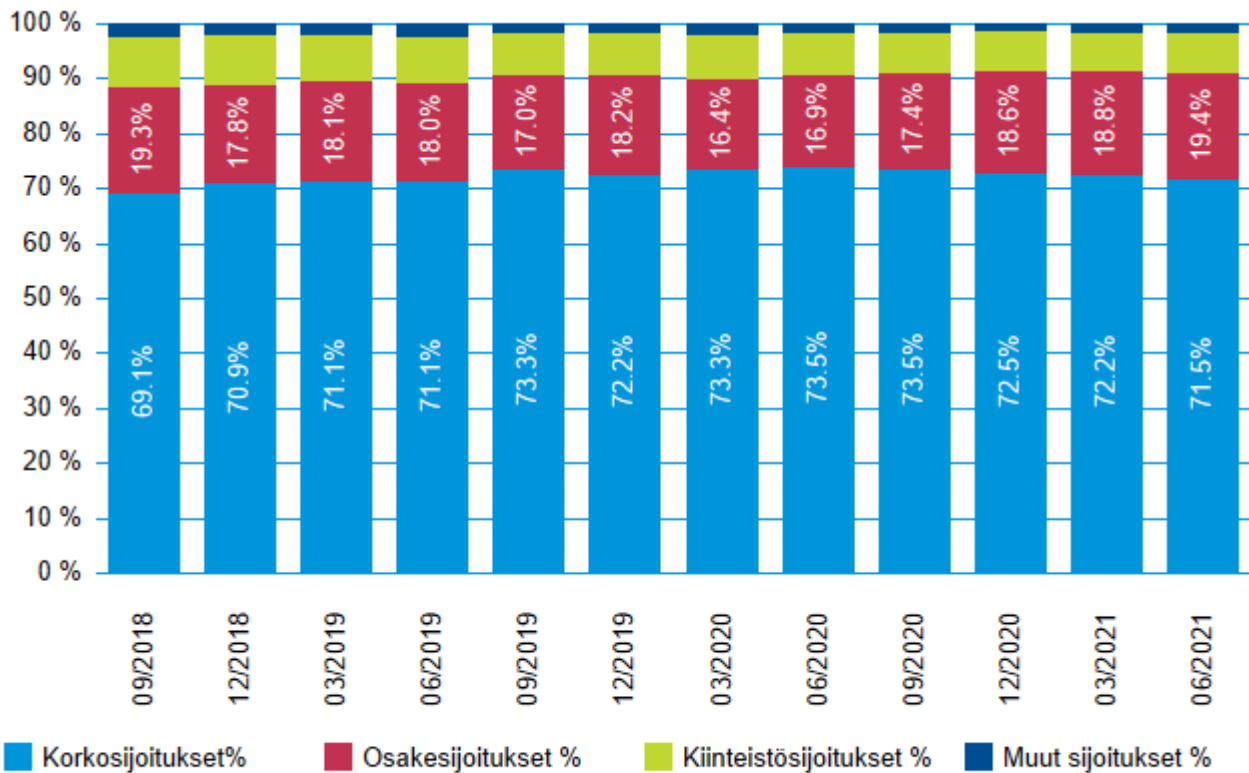
Lähde: Finanssivalvonta

Sijoitusjakaumassa ei suuria muutoksia

Henkivakuutussektorin muu kuin sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena oleva sijoitusvarallisuus laski vuoden 2020 lopusta 1,9 % ja oli 20,9 mrd. euroa. Korkosijoituksia oli 71,4 %, osakesijoituksia 19,4 %, kiinteistösijoituksia 7,4 % ja muita sijoituksia 1,8 % kaikista sijoituksista. Sijoitusjakauman muutokset johtuivat pääosin arvonmuutoksista. Myös joukkovelkakirjalainojen eri lajien osuudet muuttuivat vain vähän. Osakesijoitusten näkyvin muutos oli suomalaisten osakkeiden osuuden lasku vuoden 2020 lopun 32,6 prosentista 30,3 prosenttiin. Muun euroalueen osuus vastaavasti nousi 19,6 prosentista 23,0 prosenttiin. Korkosijoitusten modifioitu duraatio eli herkkyyys korkotason muutoksille laski vuoden takaisesta. Se oli ilman johdannaisia 3,75 ja johdannaisten kanssa 5,22, kun se oli vuoden 2020 lopussa ilman johdannaisia 3,83 ja johdannaiset mukaan lukien 5,51.

Riskisijoitusten osuus nousi hieman vuoden takaisesta, mutta laski vuoden 2020 lopusta ja oli 31,9 %. Riskisijoituksiksi katsotaan osakesijoitukset, kehittyvien markkinoiden valtionlainat, high yield -yrityslainat ja muut sijoitukset. Sektoritasolla riskisijoitusten osuus on säilynyt ennallaan huolimatta siitä, että se vaihtelee yhtiökohtaisesti paljonkin ajankohdasta toiseen. Riskisijoitusten kokonaismäärä kuvaa riskitason muutosta vain karkeasti riskisijoitusten alalajien poiketessaan toisistaan merkittävästi. Esimerkiksi high yield -yrityslainojen riskillisyyttä voi vaihdella merkittävästi. Mittari tarjoaa kuitenkin vertailukelpoisuutta sijoitustoimintaan eri ajankohdilla ja muiden finanssisektorin toimijoiden kesken.

Kuvio 6. Henkivakuutusyhtiöiden sijoitusjakauma

Lähde: Finanssivalvonta